

իրենց աշխատութեան պտուղը չվայելին՝ աշխատութիւն ընելէ կը դադրէին :

— Բայց ասիկա , հարցուց լէոնարտոս , մարդուս անձնասիրութեան ըզգացմունքը զրգռել ըսել չէ :

— Լէոնարտ , միշտ անձնասիրութիւն մի անուաներ մարդուս այս զգացմունքն որ ունի ծառայել արդար վարձուց հատուցմամբ : Անձնասէր ուրեմն պէտք է ըսել քեզի՝ աշխատութեանդ փոխարէնը վճարել տալուդ համար : Պարսաւելի անձնասէր է մէկն երբ զայլս յանիրաւի իրեն կրիցը կը զոհէ , կամ նախանձու աչքով կը տեսնէ ուրիշներուն իրմէ աւելի ունեցածը : Միթէ արժանի և իրաւ չէ որ ամենայն դր իր և աշխարհք բերած որդուցը պէտքը հոգայ : Արդ ով որ մարմնոյ կամ մտաց աշխատութեամբ ծառայութիւն մը կ'ընէ իր երկրին և այնչափ ստակ կը թողու որ զաւկրներն անկարօտ ըլլան՝ այսպիսին կըրկին բարիք ըրած է :

Բայց բաւական չէ մարդուս իւր աշխատութեան արդիւնքը պահպանելը և վայելելը միայն՝ վասն զի այնու զմեզ աշխատութեան յորդորողը սոսկ անձնասիրութիւնը կ'ըլլար , ինչպէս քիչ մ'առաջ կ'ըսէիր . պէտք է որ մարդս կարենայ իւր շահածը մահուընէն ետքը ուրիշի ժառանգութիւն ձգել . ասիկա սոսկ կերպ մի է ազատութեան՝ զոր ունինք մեզի վերաբերեալ բանը շնորհելու . այս ազատութիւնը բանեցնելը մեր կենացը վերջին գործը կ'ըլլայ : Ասոր համար է որ ամենայն կիրթ ազգաց մէջ՝ ընկերութիւնը քաղաքացւոց իրաւունքը կ'ապահովցնէ որ կարենան կտուկաւ իրենց ստացուածոցն համար հրամայել՝ ի բաց առեալ քանի մը ամիսով մոնք ի շահ ընկերութեան կամ ի շահ արդարութեան և մարդկութեան :

Ընդհակառակն ուր որ քաղաքացիք չեն վայելիր ապահովութեամբ և չեն կրնար կարգաւորել ազատութեամբ իրենց ստացուածքը՝ ընկերութիւնը տըղայութեան մէջ կը մնայ . պատմութիւնը վկայ է ըսածս հաստատելու համար ,

և կը տեսնենք ստուգապէս թէ ամեն ժամանակ առաջին կարգի ծաղկեալ ազգերն անոնք եղան՝ ուր աղէկ պաշտպանեալ էր սեպհականութիւնը : Նոյն իսկ հիմակուան ժամանակս՝ որ ազգերն են Եւրոպայի մէջ մեծահարուստ և բարեկեցիկ . բայց եթէ անոնք որ մեծաւ երաշխաւորութեամբ կը հսկեն քաղաքացեաց ստացուածոց համար . ընդհակառակն տեսէք Ասիոյ այն կողմերը ուր ամենեին ապահովութիւն չիկայ և միշտ վտանգ կայ ծանր ծանր աշխատութեամբ ձեռք բերուած որ և իցէ բան կորսնցնելու . բնութեան տռնեռն շռայլած ամենայն նպաստիւքն հանդերձ՝ վաճառականութիւնը մեռած է այն տեղերու մէջ , երկրագործութիւնն ու արուեստական ճարտարութիւնը միշտ ետ մնացած , ոչ ոք կը համարձակի երբեք գործոյ մը ձեռք զարնելու , վասն զի ամենեին ապահովութիւն չկայ աշխատութեան արդիւնք քաղելու . հազիւ թէ քիչ մը ժողովուրդ կրնայ ապրիլ այն երկիրներուն մէջ՝ որ կրնային տասնապատիկ աւելի բնակիչ սնուցանել :

Կը շարունակուի :

ՌԱԲԷ

ՀԱՅԻ ՊԱՏԱՌԻ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՐԴ

ՆԱՄԱԿ ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ

Բնահոշիւր՝ և քրոշահիւր .

(Տես Հատ . ԻԸ . Էրես 364)

Ահա ուրեմն , սիրելի օրիորդիկ , հասնք մեծ խորհրդին մեկնութեանը , որ է շնչառութեան ինչո՞ւ համարը : Ինքզինքդ հաստատ բռնէ , որովհետեւ ա-

1 Բնածնութեան անունն է :

նանկ աշխարհի մը մէջ կը մտնենք՝ ուր ամեն բան քեզի նոր պիտոր երևնայ :

Հոս տեղս է աճիւի վաճառականը , բախքեզի ետքի անգամ , և անշուշտ կարծած պիտոր ըլլաս որ նորէն միտքս քեզի բաղդատութիւն մը ընելու է :

Բայց չէ . բաղդատութիւն մը չէ ըրածս , բուն իրական եղած բանն է . վաճառականը մը , որովհետեւ առևտրոյ խնդիր մըն է , փոխանակութեան գործ մըն է , ինչպէս քեզի զուրցեցի աճիւի , վասն զի իրապէս ածուխն է այդ առևտրոյ էական և իրական առարկայն :

Ի՞նչ , պիտոր ըսես ինծի , իրական ածուխ . անանկ ածուխ ինչպէս է այն որով խոհակերը իր կրակարանը կը վառէ : Սակայն մենք մեր մարմնոյն մէջ անկէ չունինք . անանկ բան չենք ուտեր :

Այո , օրիորդ , իրական ածուխ . և դու ալ կ'ուտես անկէ , չտհաճիս . և ա՛մեն օր ալ կ'ուտես . բայց ի՞նչ կ'ըսեմ , պատառ մը չես կ'ըլլեր որ մէջը իր ածխի պաշարը չբովանդակէ :

Կը խնտան , այլ քիչ մը սպասէ :

Երբ առաւօտեան կաթով սրճի մէջ թաթխելու հացի կտորները կրակի վրայ աղնձելու կը դնեն ու քիչ մը շատ կը թողուն , ի՞նչ կը հանդիպի :

— Բոլորովին կը սևնան :

— Երբ մսի կողիկները երկայն ատեն կրակի վրայ կը թողուին , ի՞նչ կ'ըլլայ :

— Բոլորովին կը սևնան :

— Երբ վառարանին տախտրկին վրայ եփուելու համար զրուած խնձորները կը մոռցուին , ի՞նչ կ'ըլլայ :

— Բոլորովին կը սևնան :

— Միշտ կը սևնան . անանկ չէ . և աղէկ ածխի սևութիւն մը կ'առնուն , եթէ աղէկ դիտած ես , կատարեալ այրած քաղարներու նման , կամ շատ խորոված շագանակներու պէս , և կամ կեղևած գետնախնձորներու նման՝ որ կայծականց վրայ ձգուին :

Եւ հացի կտուր , կողիկ , խնձոր , քաղար , շագանակ , գետնախնձոր , չկայ արդեօք հասարակ անուն մը որ կարենայ բացատրել բոլոր այդ աղէկ բաներու հանդիպած դժբաղդութիւնը :

— Ա՛հ , տէր , այո . « ահա ածուխ դարձան » , կ'ըսեն :

— Ածուխ դարձան . ասոր կը սպասէի : Ահա ուրեմն ածուխ փոխուեցան : Արդ հաւանական է որ այդ ածուխը կրակարանէն ելլելով չէ մտած կողիկներուն , շագանակներուն և միւսներուն մէջ . և հաւտա որ դեռ անոնք կրակի վրայ չզրուած՝ ածուխը մէջերնին կար : Միայն իր տգեղ սև գոյնը չէր երեցըներ , որովհետեւ աղէկ ընկերութեան մը հետ էր , և ուրիշներու ետեւը պահուելու կը գտնուէր , ինչպէս ասեղ մը որ ծծմբառներու տրցակի մը մէջ կորսուած ըլլայ : Ծծմբառներուն կրակ տուր , կը տեսնես որ միայն ասեղը կը մնայ քեզի , և մէկէն աչքիդ կը զարնէ : Նոյնպէս հոս ալ . կրակը միւսները ջնջեր վերուցեր է , և ածուխը մինակ մնացած յարմար ժամանակի յայտնուեր է , որ դժուարահաւան պղծտի աղջիկները համոզէ , թէ իրապէս ածուխ կար այն խնձորներուն և քաղարներուն մէջ , զորոնք ախորժով կ'ուտէին անշուշտ , եթէ այն չարը քիչ մը աւելի երկայն ատեն իր ընկերներուն ետեւը պահուելու մնար :

Ածուխը , սիրելի դու , շատ աւելի տարածուած մարմին մըն է քան ինչ որ մինչև հիմա հաւտալ չես ուզած : Այն որ խոհակերոցին կողովին մէջ ամփոփած կը տեսնես , ծառոց փայտէն կու գայ , ուր աւելի առատ կը գտնուի քան թէ ուրիշ բաներու մէջ . սակայն , ինչ և իցէ բոյսի կամ կենդանւոյ , և ոչ ըղունգի չափ կտորիկ մը կայ որ մէջը ածուխ չբովանդակէ : Այն շաքարին մէջն ալ որ ակռայիդ տակը կը կճրտես՝ ածուխ կայ . խմած գինիիդ մէջ ալ ածուխ կայ . և նաեւ խմած ջրիդ մէջ ալ աղէկ փնտռելով կ'ընամ գտնել : Նաեւ սաղի դրչին մէջ ալ՝ որ հիմա ձեռքս՝ բռնած եմ , կայ այդ ածուխէն , ինչպէս նաեւ այս թրղթիս մէջ՝ որուն վրայ կը գրեմ , և դարձեալ այս թաշկինակիս մէջ որ գրպանս է . բաւական է որ զանոնք ճրագին մօտեցընեմ , մէկէն կը սևնան և ածխին ներկայութիւնը կը մատնեն : Նաեւ նոյն ճը-

բազին մէջ ալ կայ, ինչպէս նաև մոմին մէջ, կանթեղի եղին մէջ, և եթէ անոնց բոցին վրայ ապակիի կտոր մը տափակ դիրքով բռնեմ, կրնամ այնչափ ածուխ հաւաքել՝ որ բաւական ըլլայ այն ոմանց քթին ծայրը սեղընելու՝ որ դեռ ևս ատոր հաւաքը ընծայել չեն ուզեր։ Օդուն մէջն ալ կայ, հողուն մէջն ալ կայ. և ինչ բան կայ որուն մէջը չգտնուի։ Բոլոր այն քարերը՝ որոնցմով շինուած է Բարիզ քաղաքը, վերէն ի վար լի են այդ ածուխով։ Ածուխը այս աշխարհիս բազմաճով իշխաններէն մէկըն է։ Իր իշխանութեան վիճակը անանկ ընդարձակ է, որ մէկը կրնայ ամբողջ երկրիս շրջանը ընել. առանց անկէ դուրս ելլելու, քան զՔարապասայ մարքիդէն ալ գերազանց։

Այս ամենէն ետքը, կը յուսամ, թէ ալ չըսես պիտի ինծի որ ածուխ չես ուտեր, մանաւանդ որ անկէ փախուստ տալ շատ դժուարին է քեզի։ Սեղանի վրայ եղածներէն միայն աղամանն է՝ որուն մէջ կարելի է ածուխ չգտնել. և այդ բանն ըսելով միայն աղը կը հասկընամ, վասն զի նոյն իսկ աղամանին մէջ, որչափ ալ պայծառ ու ջինջ ըլլայ անոր բիւրեղը, միշտ մէջը ածուխ կը գտնուի։

Մեր մարմինը ուրեմն լի է ածուխով։ Բոլոր մեր կերած բաներովը ահագին քանակութեամբ ածուխ մէջը կը մտնէ և մեր գործարանաց ամեն անկիւն կ'երթայ կը նստի։ Այն ածուխը գլխաւոր նիւթերէն մէկն է այն ընդարձակ շէնքին ամբողջութեանը, որուն վրայ այս նամակներս սկսած ժամանակա քեզի կը խօսէի, և որուն ընդհանուր ձեռնարկուն՝ մարմնոյն վերակեցուն է, որ է արիւնը։ Եթէ այն ատենուան ըսածներս աղէկ կը յիշես, այս շէնքերը ինքնիրեննուն կը կործանին՝ քանի որ գործաւորները հետզհետէ կ'աշխատին, և արիւնը որ թղբերէն ուսրտէն հասնելով նոր նիւթերը կը կրէ կը բերէ, ետ դառնալով բոլոր աւերակները կ'առնէ կը տանի։ Արդ այս աւերակներուն մէջէն ամենէն շատ տեղ

բռնողը հինցած ածուխն է, ինչպէս նաև նոր նիւթոց մէջ նոր ածուխն է որ աւելի տեղ կը բռնէ։ Ետ դարձող արեան գրպանները խծկած են ատով, և եթէ չջանար շուտով անկէ ազատելու, ալ պիտանի բան մը ընելու կարող չէր ըլլար։

Թողոց մէջն է որ անկէ կ'ազատի։ Օդուն կու տայ զայն, որուն օդն ալ պէտք ունի ամենահարկաւոր գործողութեան մը համար, ինչպէս քիչ մը ետքը քեզի պիտոր զուրցեմ։ Անոր փոխարէն, օդն ալ անոր անհրաժեշտ բան մը կու տայ, առանց որուն արիւնը չիշխեր նորէն գործարանաց մէջ դառնալու, վասն զի անկէ զուրկ՝ իր իշխանութիւնը ճանչցող չգտնար։

Այսպէս ածխալաճառը իր ածխովը մէկտեղ վաճառանոցը կ'երթայ, և անոր փոխանակ ստակ կ'ընդունի։ Եթէ առանց ստրկի տունը դառնար, իր կնիք կը թշնամանքներով կ'ընդունէր զինքը։

Սակայն այդ անհրաժեշտ բանը որն է։

Այս անունը աղէկ միտք պահէ. քրոշածիւն է։

Յարգանքը ատոր վրայ խօսելու է, վասն զի շատ պատուաւոր ու զօրաւոր անձ մի է այս մէկը, քան զածուխն իսկ շատ գերազանց։ Եթէ ածուխը աշխարհիս մեծ իշխաններէն մէկն է, թթուածինը աշխարհիս թագաւորն է։

Կայ մէկ մարմին մը, սիրելի օրիորդ, որուն անունը շատ մարդիկ չեն գիտեր, մանաւանդ պզտի աղջկանց մէջէն շատը, որ և ինքնիրեն մինակ, մեր երկրագնդին մեղի ծանօթ բաներուն կէսէն աւելին կը ձեւացնէ։

Այդ մարմինը, քեզի հիմա ըսածս է, քրոշածիւն։

Օդուն բարձրութեամբը վեր ելիր, այսինքն գետնէն տասուերկուքէն մինչև տասնուհինգ փարսախ բարձրութեամբ, ինչպէս ըսեմք. թթուածինն՝ այդ անհուն օդային ովկիանոսին որ երկրագունտս ամեն դիէն կը պատէ, հինգերորդ մասը կը բաղկացնէ։ Անոր մէջը ազատ է, ինքն իրեն առանձին է, եթէ այդպէս կրնամ ինքզինքս հասկը-

ցընել. կազի վիճակի մէջ է, այսինքն թէ տեսութեան տակ չիյնար, թէպէտ և դիւրին ըլլայ ստուգել թէ իրապէս հոն կայ, բաւական է որ եղանակը գիտնայ մէկը:

Ծովուն խորերը իջիր: Կան մարդիկ որ անոր խորութիւնը միջին հաշուով մէկ փարսախ համարելու արդար կը սեպեն, որ հազարազրամով գեղեցիկ հաշիւ մը կու տայ ընդհանուր ծովուն ծանրութեանը, եթէ մէկը ուզենայ դիտել համատարած աշխարհացուցին վերայ անոր դրաւած միջոցը: Մէկ դի կը ձգեմ լճերը, գետերը, առուակները, ամպոց ջրերը, ցամաքին խորերը և անոր երեսը ասդիս անդին ցրուած ջուրը, թողում ըսել դեռ ուրիշ շատ ջրեր:

Թթուածինը՝ այս գրեթէ անհաշուելի զանգուածին ութը իններորդը կը կազմէ: Ութը իններորդը, աղէկ մը տիկ ըրէ, որ ըսել է գրեթէ ամբողջը, որովհետեւ իննը լիտր ջրի մէջ ութ լիտր թթուածին կայ: Մնացորդը կազմողը ուրիշ մարմին մըն է, որուն վրայ հիմա պիտի խօսինք, որ և կ'ըսուի ջրածին:

Ոտիցդ ներքեւ կոխած հողը՝ թթուածնով հոծ է: Որչափ մինչև հիմա կրցեր են երկրագնդիս խորերը իջնալ, ամեն դին գտեր են զայն հազար ու մէկ եղանակաւ ծածկուած, շատ մարմնոց հետ միացած, որոնք առանց իրեն գոյութիւն ունենալ կարող չեն, հազար ու մէկ բաղկացութեան մէջ բանտարկուած, միշտ պատրաստ իր բնական վիճակով երևան գալու, եթէ իր բնատր կործանուելու ըլլայ: Երկրիս բոլոր մակերևոյթը՝ դաշտավայրք, լեռինք, քաղաքք, անապատք, մշակեալ դաշտօրէք, այն ամեն որ կրնաս տեսնալ, եթէ պայծառ երկինքով մը կարենայիր օդապարկով մը բաւական վեր ելլել՝ որ մէկ հայեցուածքով երկրագունտը տեսնաս, այս ամենը ուրեմն կարելի է համարել իբր թթուածնի անհուն ընդունարան մը, ուսկից իբր հսկայածէ կոհակ կրնար խոյս տալ, եթէ գերմարդկային բնալոյծ մը ուզենար մեր խեղճ

պղտի դունտը քիմիական գալարափողի մը մէջ դնել, նման անոնց զոր մեր բնալոյծք 'ի գործ կ'ածեն: Քեզի օրինակ մը տալու համար, Բարիգու տանց քարերը, որոնց մէջ արդէն ածուխ գտանք, գրեթէ կիսով չափ թթուածնով շինած են: 100 լիտր կշռող քարի մը մէջ, 48 լիտր թթուածին կայ, և որ բնալոյծն ըլլայ որ կարենայ ճարպկութեամբ վարիլ, կրնայ զանոնք երբ ուզէ դուրս հանել:

Ետքի անգամուն քեզի բոլոր այն մարմինները կը զուրցէի որոնց մէջ ածուխ կը գտնուի, սակայն այս անգամուս ցուցակ մը չինելը մէկդի դնելու է. վասն զի բոլոր բառգիրքն հարկ պիտոր ըլլայ մէջը անցնիլ: Շօշափէ բոլոր այն բաները որ սենեկիդ մէջ, տանդ մէջ, և ամեն տեղ ուր երթալու ըլլաս, ձեռքիդ տակը կ'իյնան. եթէ մետաղները մէկդի առնունք, անկարելի է որ ձեռքդ անանկ մարմին մը շօշափէ որ թթուածնով հոծ չըլլայ: Նաև քու մարմինդ իսկ, եթէ բոլոր բովանդակած թթուածինը մէջէն վերցընէին, անանկ ոչինչ բան մը կը դառնար՝ որ դու ալ կը զարմանայիր:

Երբ քեզի կ'ըսէի թէ թթուածինը աշխարհքիս թագաւորն է, չափազանց բան մը չէի ըսեր, անանկ չէ: Անոր համար ալ, խօսքը մէջերնիս մնայ, մեծ թշուառութիւն մըն է այն սգիտութիւնը որուն մէջ մարդ հաճեալ է ապրելու այս տիեզերական մարմնոյս նկատմամբ. որ ամեն բանի մէջ կայ, ամեն դին կը գտնուի, որուն հետ միշտ վերաբերութիւն ունինք՝ մեր էութեանը ամեն վայրկեանին. որ կերպով մը մեր անձն է, վստահ զի մեր մարմնոյն երեք քառորդէն աւելին իրմով շինուած է, և որուն անունը եթէ ընկերութեան մը մէջ զուրցուի, վստահ եմ որ շատ մը պղտի աղջկանց բերանը ծռմուկելու պատճառապիտոր տայ: Իրաւցընէ ասանկ է: Կան օրիորդք որ իրենց պարծանք մը կը սեպեն գիտնալ թէ ինչ է փառամոհս, մինչդեռ նախատինք կը սեպեն գիտնալ թէ ինչ բան է թթուա-

ծինը : Պայման մը սեպուած է որ կանայք այդ բաները չգիտնան պիտոր, հաւանականաբար անոր համար ինչպէս թէ տըղայք չնչէին, որով և իրենք անոր վրայ հսկելու պարտք մը չունենային :

Այս բանս ինծի կը յիշեցընէ որ շնչառութիւնը մեկնելու վրայ ենք, վասն զի մինչդեռ ես կը վերցընէի քեզի այն առագաստին մէկ ծայրը՝ որուն ետեւը բնութիւնը իր լաւագոյն զաղտնիքները տոգտնեցէն կը ծածկէ, գրեթէ մոռցեր էի զայն :

Թթուածին է ուրեմն որ արիւնը՝ թուքոյ սենեակներուն մէջ օդուն հետ որ կը տեսաւորի՝ յաղթանակաբար անկէ կ'առնու. և, առանձին խօսք մ'ընելով, այս թթուածնին շնորհքովն է որ արիւնը թղքերէն սիրտը կը դառնայ, և յետոյ սրտէն գործարանները. այն գեղեցիկ կարմիր վարդագոյն երանգը բերելով՝ որով շնչերակային արիւնը երակային արիւնէն կը զանազանի :

Արդ արիւնը, իւրաքանչիւր ճամբորդութեան՝ այս թթուածինը կը վատնէ, և իր թղքերէն գործարանները, և գործարաններէն թղքերը, յարատեւ ընթացք ընելու էական վախճանը, այս ազնիւ պաշարը անգաղար նորոգելն է, որ շարունակ կը վատնի :

Ի՞նչ բանի կը ծառայէ : Արդեօք արիւնը մեր գործարանաց մէջ կը թողու զայն, և այս այն նիւթերէն մէկն է արդեօք՝ որ մեր վերակեցուն անգաղար խնամք ունի հոգալու մարմնոյն այն պզտի գործաւորներուն, որ իրենց շէնքերուն գործածեն պիտի :

Ոչ, սիրելի օրիորդ : Այն առածը, թէ ժամանակին օդովը չսնանիր մարդ, բոլորովին արդար է, թէպէտ և առանց օդու ապրիլ անկարելի է : Օդը մեր գործարանները չսնուցաներ. ընդհակառակն զանոնք կ'ուտէ, և այն որ մենք կ'ուտենք հետզհետէ անոր անյազ ախորժակը յաղեցընելու կը ծառայէ : Երբ այս կամ այն պատճառի համար ուտելէ կը դադրինք, ինքը միշտ ուտելու կը շարունակէ, և այս բանիս համար է որ այն մարդիկ որ անօթու-

թենէ կը մեռնին՝ այնպէս նիհար կ'ըլլան : Օդը ներսէն կերած է գիրենք :

Ատոր չէիր սպասեր. սակայն հիմա պատրաստուէ զարմանքէ զարմանք քալելու : Եւ սկիզբ մը տալու համար, հարկ է որ հոս կանկ առնու՞մ, և դեռ առաջ չգացած, քեզի մեկնեմ, երեւակայէ ինչ... : Կրակը :

Շատ վերաբերութիւն չկայ, պիտոր ըսես, կրակին և շնչառութեան մէջ :

Շատ աղէկ, ահա ատոր վրայ կը խաբուիս : Բոլորովին մի և նոյն բանն է : Յաջորդ անգամուն քեզի այդ բանը կը ցուցընեմ :

Կը շարունակուի :

ՏՈՒՎՐԻ ԵՒ ՔԱՆԷՒ

ՎՐԱՅԷՆ ԶԴՈՒՆԷԼԻ ԿԱՄՐԱՅԻՆ ՅԱՏԱԿԱԳԻԾ ՊԱՏԿԵՐԸ

(Տես էրես 8-9)

Անցած տարուան Բազմավիպին 237 իջին մէջ Տուրի և Քալէի մէջ տեղ ձգուելի կամրջին առաջարկութեանը վրայ խօսելով, գրինք նաև մասամբ մը կամրջին պատկերը, ինչպէս որ մտածեր է զայն Պ. Պունդէ ճարտարապետը : Հիմա այս թերթովս անոր այլ և այլ մասանց յատակագիծ պատկերը կը ներկայացընենք :

1. Պատկերը կամրջին բոլոր ընդարձակութիւնը կը ներկայացընէ, որ տասը հատ ցցապատներէ կը բաղկանայ, որոնց իւրաքանչիւրը 300 մեդր երկայնութիւն ունի : Այս ցցապատներու առան մէկը հինգ ուղղահայեաց վանդակներէ ձևացած է, որոնք երկրթի ամուր ձողերով մէկմէկու հետ կապած են : Ինչպէս ըսած ենք արդէն, կամուրջը Գազդիոյ դին՝ Պլան-Նէ հրուանդանին վրայ կը հանգչի, և Անգղիոյ դին Շեքսպիրի ժայռին վրայ : Կ'ուզենք նաև յիշեցընել որ այս երկու բարձրաւանդակաց մէջի հեռաւորութիւնը, հանդերձ երկու կողմի զառիվայրներովը որ 300 մեդրի չափ կան, 29,700 մեդր է :

27. Պատկերը կամրջին ցցապատներ